

Průvodce pro spotřebitele

SDRUŽENÍ ČESKÝCH
SPOTŘEBITELŮ, Z. Ú.
CZECH CONSUMER
ASSOCIATION
www.konzument.cz

TELEVIZOR A NOVÁ ÉRA DIGITÁLNÍHO VYSÍLÁNÍ

Libor Dupal, Viktor Vodička

TELEVIZOR A NOVÁ ÉRA DIGITÁLNÍHO VYSÍLÁNÍ

Ing. Libor DUPAL, Mgr. Viktor VODIČKA

OBSAH

PŘEDMLUVA	3
1. ÚVOD DO VYSÍLÁNÍ DVB-T2	4
1.1. UVÁDĚNÉ VÝHODY DVB-T2	4
1.2. NEVÝHODA PŘECHODU NA DVB-T2	4
1.3. MUSÍ BÝT PROCES PŘECHODU NA DVB-T2 REALIZOVÁN? A PROČ?	4
1.4. PŘEDPISOVÝ RÁMEC	5
2. AKTUÁLNÍ VÝVOJ U NÁS	5
3. PŘÍSTROJE PRO PŘÍJEM TV SIGNÁLU - HARDWARE	6
3.1. PŘÍJÍMAČE JEN CERTIFIKOVANÉ	6
3.2. PŘECHOD NA PŘÍJEM NOVÉ GENERACE	6
3.2.1. SET-TOP BOX KE STÁVAJÍCÍMU TELEVIZORU	7
3.2.2. NOVÝ TELEVIZOR S DVB-T2 A PODPOROU HEVC (H265)	7
3.2.3. USB STICK PRO POČÍTAČ NEBO NOTEBOOK	8
4. PŘÍJEM TV SIGNÁLU	8
4.1. ANTÉNNÍ SOUSTAVY	8
4.2. SPOLEČNÉ TELEVIZNÍ ANTÉNY	8
4.3. SATELIT A INTERNET	8
5. PŘÍSTUPNOST PRO NESLYŠÍCÍ	9
5.1. Z POJMŮ A TERMINOLOGIE	9
5.2. TITULOVÁNÍ A TECHNICKÉ NORMY	9
5.3. PŘÍSTUPNOST VYSÍLÁNÍ PRO NESLYŠÍCÍ A OPERÁTOR	11
6. TELEVIZOR JAKO NOVÉ MÉDIUM	11
6.1. ČERVENÉ TLAČÍTKO	11
6.2. TELEVIZE A NAKUPOVÁNÍ	12
O AUTORECH	12
EDICE PRŮVODCE SPOTŘEBITELE	13

Tato publikace byla připravena v rámci projektu Služby pro zodpovědného spotřebitele a korektní trh pro rok 2018, financovaného z neinvestiční dotace Ministerstva průmyslu a obchodu a státního rozpočtu ČR, za což velmi děkujeme.

ISBN 978-80-87719-70-1 (Sdružení českých spotřebitelů, z. ú.)

PŘEDMLUVA

Dostáváte do rukou publikaci, kterou z řady důvodů považujeme za významnou. Obliba televize a televizního vysílání je v České republice vysoká, a je to umocněno i tím, že bezplatné pozemní vysílání u nás v domácnostech, na chatě či chalupě využívá zhruba 60% diváků.

Tento typ vysílání, který přináší všechny programy České televize a více než 20 kanálů komerčních televizí, ale opět prochází výraznými změnami a ty se promítají i do nákladů, které s těmito změnami neseme jako spotřebitelé. Každoročně vyjde stát přechod na nový standard DVB-T2 zhruba na 1 mld. korun, než se podaří do roku 2021 zajistit vysílání prostřednictvím přechodových sítí, odstranit rušení signálu mobilních sítí a pokrýt podle plánu i náklady na přidělování nových kmitočtů, ale i celkové náklady, které nese stát, jsou vyšší.

Jen v rámci nejrůznějších sociálních programů dosahuje částka, kterou stát vydá na pořízení nových přístrojů a úpravy antén, okolo 50 mil. korun a podobně se budou muset připravit na novou éru v televizním vysílání i jednotlivé úřady a organizace, kde TV signál přijímají. V resortu Ministerstva zahraničních věcí odhadli náklady na řádově půl milionu korun, a jen na pořízení vhodných set-top boxů a úpravy televizních rozvodů u Vězeňské služby ocenilo např. Ministerstvo spravedlnosti náklady na 6,3 mil. korun.

Naší ambicí ovšem nebylo zjistit, jaké náklady s přechodem na DVB-T2 a těmito změnami ponese stát, ale podívat se, jaké důvody pro přechod na nový standard DVB-T2 existují, jaká je u nás situace, jaké náklady s tím spojené budeme muset jako spotřebitelé nést my, a i jaké výhody a jaká rizika nám nově zahájená éra digitálního vysílání jako spotřebitelům přináší.

V této publikaci proto nemůžeme pominout změny u hardwaru ani u dalších zařízení nutných pro příjem nového televizního signálu, a stejně tak ani otázky technologického pokroku a obavy, které jsme v souvislosti s přechodem na nový standard zaregistrovali u neslyšících.

Naší ambicí nebylo ani suplovat celospolečensky potřebnou osvětovou kampaň v souvislosti s tímto fenoménem, ale spíše individuálním spotřebitelům dát do rukou materiál, na základě kterého by si mohli uvědomit, co bude pro přechod na nové vysílání potřeba udělat a na co se (pokud patří mezi oněch 60% z nás, kdo přijímá pozemní vysílání) v případě své domácnosti, chaty či chalupy, kde televizor mají, soustředit. Vzhledem k tomu pak, že 72 % domácností u nás má podle dostupných průzkumů jeden, 23 % domácností dva a zhruba 5 % domácností tři a více televizorů, domníváme se, že pokud by si televizor s novým standardem koupilo jen 10 % domácností a 90 % zvolilo pořízení set-top boxu, že minimální náklady na přechod domácností na DVB-T2 vysílání budou v ČR přesahovat 1,8 mld. (resp. 3,4 mld., pokud bychom zejména u starších osob a u osob méně technicky zdatných k nákladům na pořízení hardwaru připočítali i náklady na služby odborných firem) a že tak i informace, které v této publikaci z edice Průvodce spotřebitele přinášíme, mohou mít pro spotřebitele u nás i velmi praktický obsah.

Nové technologie již dnes podstatně ovlivňují naše životy a rozhodnutí. A budou, i pokud zůstaneme jen u televizního vysílání, nepochybně více. I proto jsme vděční za podporu, které se nám při přípravě a vydání této publikace dostalo od Ministerstva průmyslu a obchodu ČR v rámci projektu Služby pro zodpovědného spotřebitele a korektní trh v roce 2018.

Jen poučený spotřebitel se může účinně chránit.

Mgr. Viktor Vodička, ředitel ústavu

1. ÚVOD DO VYSÍLÁNÍ DVB-T2

V současné době v České republice dosud vysílá digitální pozemní televize ve standardu DVB-T (z anglického Digital Video Broadcasting – Terrestrial). Ač to není dlouho, co byly vypnuty analogové vysílače a zapnuly se ty digitální, už probíhá další změna, a sice přechod na DVB-T2.

DVB-T2 je nový standard digitálního vysílání, který umožňuje do jednoho vysílacího multiplexu vložit více televizních stanic. Nový systém je tedy kmitočtově efektivnější a umožní nabídnout divákům příjem programů ve vysokém rozlišení, popř. dále rozšířit programovou nabídku, a současně uvolnit část rádiových kmitočtů pro další rozvoj mobilních sítí elektronických komunikací sloužících pro vysokorychlostní přístup k internetu a popř. i další služby.

1.1. Uváděné výhody DVB-T2

DVB-T2 nabízí divákům reálný zážitek z obsahu ve vysokém rozlišení a množství doprovodných služeb jako je prostorový zvuk, výběr jazyků anebo multimediální EPG (= elektronický průvodce programů).

Nový standard využívá až pětkrát hustší síť bodů, pomocí kterých divák v každém záběru sleduje více než dva miliony bodů – tedy pětkrát více bodů než u klasického obrazu. Výsledkem je možnost přijímat ostřejší obraz a dokonale syté barvy.

Digitální pozemní vysílání TV signálu druhé generace, jak se také DVB-T2

říká, nabídne oproti stávajícímu digitálnímu TV vysílání (DVB-T) lepší zabezpečení přenosu TV signálu a vyšší datový tok umožňující ekonomický přenos HD TV (= televizního vysílání ve vysokém rozlišení).

1.2. Nevýhoda přechodu na DVB-T2

Jednoduše řečeno, změna z DVB-T na DVB-T2 neznamena nic jiného, než že se do stejného kanálu vpustí více dat a že televize s integrovaným DVB-T tunerem ani dosavadní set-top-boxy pro DVB-T už nedokáží tato data zpracovat.

Je tedy nutné si pořídit nový TV přijímač anebo nové přídavné zařízení - vhodný set-top box – právě pro DVB-T2. K výběru těchto zařízení se dostaneme blíže v dalším textu.

1.3. Musí být proces přechodu na DVB-T2 realizován? A proč?

Česko má za sebou úspěšný přechod z analogového na digitální zemské televizní vysílání. Proces, který skončil v roce 2011, přinesl i očekávanou úsporu kmitočtového spektra. Jeho část v rozsahu 790 – 862 MHz byla použita pro budování mobilních vysokorychlostních sítí, díky kterým (a díky stanovení i povinných rozvojových podmínek) má nyní Česká republika pokrytí kvalitními 4G sítěmi na úrovni 98 % obyvatel.

O uvolnění další části spektra do roku 2020 rozhodla Světová telekomunikační unie (www.itu.int) a k tomuto rozhodnutí se následně přidala i Evropská unie. Tzv. druhá digitální dividenda má zajistit, že část kmitočtů, využívaných

nyní pro TV vysílání, bude do roku 2020 znovu uvolněna pro rychlý mobilní internet. Česká republika tak bude mít v dohledné době možnost opět při aukci uvolněného spektra stanovit podmínky, které zaručí, že občané i firmy budou moci využívat uvolněné pásmo prostřednictvím moderní rychlé sítě elektronických komunikací.

Stát však musí současně zajistit, že pozemní TV vysílání nebude druhou digitální dividendou ohroženo. Tento způsob bezplatného příjmu digitální televize dnes přitom využívá 60 % domácností. Vysoká obliba terestrické (= pozemní) platformy je dána především téměř celoplošným pokrytím signálem, možností příjmu na pevnou anténu, ale v omezené míře i v rámci pohyblivého nebo mobilního příjmu, možností nabídnout regionální a lokální obsah a v neposlední řadě i technickou a ekonomickou dostupností pozemního TV vysílání pro diváka.

1.4. Předpisový rámec

Uvádění TV přístrojů na trh v EU upravuje nová směrnice 2014/53/EU Evropského parlamentu a Rady ze dne 16. dubna 2014, o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se dodávání rádiových zařízení na trh (Směrnice RED). Návazně na ní bylo přijato jako národní implementační opatření nařízení vlády č. 426/2016 Sb., o posuzování shody rádiových zařízení při jejich dodávání na trh. Od 13. června 2017 je tak možné uvádět na trh rádiová zařízení pouze podle této nové směrnice EU a tohoto nařízení vlády ČR. Koupit si ale pochopitelně můžete

i zařízení dodané na trh před tímto datem, a nijak to neznamena, že si kupujete technologicky zastaralý výrobek. Více k tomu i níže.

Nová směrnice přinesla oproti předcházející legislativě některé změny, které se dotkly hlavně posuzování shody a provozování rádiových zařízení. Pro nás je důležité, že do Směrnice RED nově patří i právě přijímače pro rozhlasový a TV příjem.

A že informační povinnost danou právními předpisy má nově i distributor a prodejce těchto zařízení a že tedy již nemůže odkazovat zvědavého anebo nespokojeného spotřebitele na výrobce s tím, že on povinnost poskytovat informace nemá a že za chybějící informace není odpovědný.

2. AKTUÁLNÍ VÝVOJ U NÁS

Přechod na standard DVB-T2 a jeho nastavení se začaly řešit intenzivně již od roku 2013, kdy vláda přijala strategii Digitální Česko v. 2.0 - Cesta k digitální ekonomice. Na ni pak navázaly další vládou přijaté dokumenty - Strategie správy spektra (v roce 2015) a konečně Strategie rozvoje zemského digitálního televizního vysílání (v roce 2016).

Přechod na nový standard přitom bude spojen s náklady na straně spotřebitele – diváka, a to v řádech stovek až tisícovek korun, vyvolanými nutností pořídit si nový televizor nebo set-top box k dosavadnímu TV přístroji.

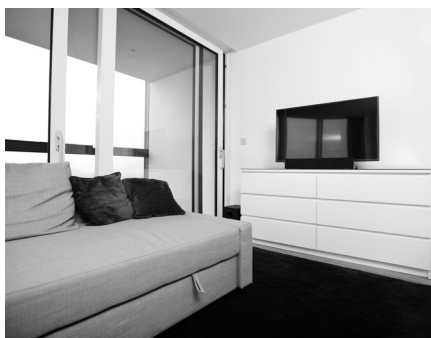
Přechod na DVB-T2 měl být v Česku zahájen již během druhé poloviny roku 2016, a to včetně informační kampa-

ně, která by spotřebitelům vysvětlila i důvody a výhody a nevýhody tohoto kroku a přijatého rozhodnutí. Nic zásadního se ale nestalo. Vítejte proto, že alespoň v rámci grantu MPO můžeme v roce 2018 a v omezeném nákladu vydat tuto publikaci, která pomůže upozornit na již probíhající proces, a i na případná rizika pro spotřebitele. Proces má být ukončen synchronním vypnutím všech stávajících sítí DVB-T, a to předběžně k 1. únoru 2021. To je skutečně „za chvíli“. V souběžném období budou v provozu jak stávající celoplošné DVB-T multiplexy, tak i dvě nové celoplošné přechodové sítě a jedna regionálně členěná přechodová síť. Po dokončení přechodu na druhou generaci zemského vysílání by pak mělo mít Česko dle dostupných informací až 6 celoplošných DVB-T2 multiplexů.

Aktuální informace o vysílacích a programech v novém standardu a další informace jsou vystaveny např. na adrese <https://www.dvb-t2.cz> nebo <http://www.dvbt2overeno.cz/>.

3. PŘÍSTROJE PRO PŘÍJEM TV SIGNÁLU - HARDWARE

Stávající zařízení, která jsou schopna přijímat DVB-T, nejsou s novým systémem kompatibilní (= nejsou schopna DVB-T2 přijímat). Nový typ TV vysílání DVB-T2 naladíte pouze s přijímačem, který obsahuje tuner DVB-T2. Zároveň však musí splňovat technické parametry vyžadované operátory českých vysílacích sítí, například nesmí postrádat kodek HEVC, někdy také označovaný jako H.265 (kompresní standard, v němž se bude v České republice nově vysílat). Přijímače DVB-T2 vybavené starším typem kodeku MPEG-4/H.264 nebudou pro příjem nového typu televizního vysílání také vhodné. Nalezneme i doporučení vybírat přístroje také s podporou dalších standardů (např. DVB-S2, DVB-C), ale rozumí se tím navíc k uvedené podmínce.

vaný jako H.265 (kompresní standard, v němž se bude v České republice nově vysílat). Přijímače DVB-T2 vybavené starším typem kodeku MPEG-4/H.264 nebudou pro příjem nového typu televizního vysílání také vhodné. Nalezneme i doporučení vybírat přístroje také s podporou dalších standardů (např. DVB-S2, DVB-C), ale rozumí se tím navíc k uvedené podmínce.

3.1. Přijímače jen certifikované

Protože ne všechny televizní přijímače s tunerem DVB-T2 a kodekem HEVC dokáží správně zpracovat signál vysílacích sítí v České republice, rozhodly se České Radiokomunikace označovat přijímače, u nichž praktickým testem ověřily jejich kompatibilitu s technickým řešením použitým u nás pro DVB-T2, speciální pečeti – „DVB-T2 ověřeno“. Přehled certifikovaných přijímačů naleznete na adrese <http://www.dvbt2overeno.cz/overeni>. Tento seznam je průběžně doplňován a aktualizován.

3.2. Přechod na příjem nové generace

Pokud nemáte požadovaný hardware, přechod na příjem DVB-T2 vysílání mů-

žete řešit několika způsoby, které zde uvádíme.

3.2.1. Set-top box ke stávajícímu televizoru

Pokud máte starší TV přístroj, není třeba kvůli přechodu na nový formát digitálního vysílání se ho zbavovat. Na trhu jsou již zařízení, nazývaná set-top boxy, schopná přijímat DVB-T2 včetně podpory HEVC. Jde o krabičku, která se připojí mezi televizor a anténu a převádí signál DVB-T2 do podoby čitelné pro starší typy televizorů. Připojení set-top boxu k vaší starší TV je pro příjem programů v DVB-T2 nutné.

Výhodou tohoto řešení je finanční nenáročnost – set-top box vyjde na několik stokorun, cena nejdostupnějších typů dnes začíná na 500,- Kč. Musíte počítat s tím, že budete mít dva dálkové ovladače – jedním budete zapínat a vypínat televizor a druhým ovládat set-top box a přepínat mezi programy. Existují však také univerzální ovladače, které si poradí s televizorem i set-top boxem. Pozor: Jak jsme i uváděli výše, set-top box pro příjem vysílání DVB-T2 musí obsahovat také kodek HEVC, aby zařízení mohlo správně fungovat.

Dražší set-top boxy pak dnes umožňují nahrávat i např. aktuálně sledovaný program apod. U zařízení s integrovaným pevným diskem probíhá záznam na pevný disk uvnitř zařízení. Set-top boxy s USB portem pak zaznamenávají nahrávky na libovolný USB flash disk. Tyto možnosti záznamu se ale nevyrovnají moderním technologiím, založeným na službách digitálního připojení TV i k internetu.

3.2.2. Nový televizor s DVB-T2 a podporou HEVC (H265)

Nejjednodušším, zároveň ale dražším způsobem je koupě nového televizoru, který už bude mít integrovaný DVB-T2 tuner. Nejdostupnější typy dnes stojí mezi 2.500,- až 3.000,- Kč. Nová televize musí **podporovat DVB-T2 ve spojení s formátem HEVC**. Je to nezbytnost, abyste záhy nemuseli dokupovat přídatný hardware a set-top box i k nové televizi.

V tomto případě pouze připojíte televizor ke stávající anténě a spustíte automatické nebo manuální vyhledávání vysílacích sítí ve vašem dosahu. Ty se vám načtou do paměti televizoru a zobrazí vám přenášené programy, které si poté můžete většinou i libovolně seřadit v menu podle vašich priorit. Ovládání nových televizorů, a to jak těch nejlevnějších, tak i těch podstatně dražších, se liší podle systému výrobce a počítejte s tím, že si na ně budete muset i chvíli zvykat.

3.2.3. USB stick pro počítač nebo notebook

Televizní vysílání v novém standardu DVB-T2 bude možné přijímat i prostřednictvím externích tunerů připojitelných k počítači nebo notebooku. Tento hardware bude možné připojit i k některým typům televizorů. Jde o USB tunery, které po nahrání jednoduchého programu dokáží zprostředkovat DVB-T2 vysílání na displeji vašeho počítače nebo přenosného notebooku. Zařízení musí umět ale opět zpracovat signál komprimovaný ve standardu HEVC, aby vám příjem nového TV sig-

nálu fungoval, a samostatně je bude možné bez problémů používat jen v blízkosti nebo okolí TV vysílačů s dostatečně silným signálem vysílání.

4. PŘÍJEM TV SIGNÁLU

Pro pokojové nebo venkovní příjmové televizní antény se přechodem na nový typ digitálního vysílání nic nemění. Pouze v případě, že by vysílač, z něhož nyní přijímáme televizní signál, nebyl využit pro nové televizní síť DVB-T2, musíme naši anténu natočit směrem k jinému vysílači.

O něco komplikovanější situace ale vzniká, pokud používáme např. soustavu několika antén nebo společné televizní antény. I zde si přechod na DVB-T2 vyžádá určité úpravy.

4.1. Anténní soustavy

U anténních soustav se přechodem na nový typ digitálního televizního vysílání musí upravit sluchování TV signálu. Doporučujeme proto před přechodem na příjem signálu DVB-T2 kontaktovat odbornou servisní firmu z vašeho okolí a s dostatečným předstihem si zajistit úpravu antén.

4.2. Společné televizní antény

Bytové domy velmi často používají pro příjem zemského televizního signálu takzvané společné televizní antény (STA), které vedou kabelový rozvod do jednotlivých domácností a televizory jsou k němu připojeny přes televizní přípojku.

Úprava STA je nutná v každém případě, protože tyto antény používají tzv.

kanálové vložky pro příjem každého vysílacího kanálu, na němž se šíří signál jednotlivých vysílacích sítí. Nové televizní síť DVB-T2 budou ale používat jiné vysílací kanály než stávající síť DVB-T.

Pro úpravu STA je potřeba si najmout specializovanou firmu a počítat s tím, že půjde možná i o časově náročnější operaci. Konečné úpravy přijímacích antén by měly proběhnout v letech 2020-2021.

Pro výběr specializované firmy doporučujeme i zde vybírat ze seznamu proškolených firem z vašeho okolí uvedeného na adrese <http://dvbt2overeno.cz/storage/app/media/proskolene-servisnifirmymcra.xlsx>.

4.3. Satelit a internet

Pro zaručený bezproblémový příjem televizního signálu se doporučuje také připojení TV přes satelit, anebo využití moderní technologie – TV přes internet.

U satelitu budete moci přijímat volně šířitelné programy nebo využít nabídku jednoho z více než 4 poskytovatelů satelitního vysílání v ČR.

S TV přes internet, kde si televizi naladíte jen přes internetové připojení, získáte také moderní funkce, které ostatní způsoby příjmu TV signálu nenabízí nebo jen ve spojení také s internetovým připojením vašeho zařízení či domácnosti jako je archiv vysílání všech kanálů po dobu několika dní, zpětné zhlédnutí pořadu, posun v čase sledování vybraného programu, nahrávání bez nutnosti připojovat externí zařízení, a i další funkce.

V každém případě jak u využívání nabídky od poskytovatelů satelitního vysílání, tak i u operátorů TV přes internet musíte počítat s tím, že tyto služby jsou zpoplatněny, a to dle ceníku nebo tarifu příslušného poskytovatele anebo operátora, a že je potřeba je uhradit každý měsíc.

5. PŘÍSTUPNOST PRO NESLYŠÍCÍ

Předmětem této kapitoly je pak zvláštní vztah vysílání a přístrojů pro DVB-T2 s HEVC k vybavení a funkčnosti nástrojů pro osoby se sníženou schopností orientace, a to především titulků pro neslyšící. Z našich jednání se zástupci neslyšících z České unie neslyšících vyplynulo, že řada neslyšících má u nás obavy z toho, že vysílání nebo přístroje v novém standardu zemského digitálního vysílání nebudou zvládat poskytování nástroje titulků pro neslyšící. Tyto obavy pak přitom byly podloženy dílčími zkušenostmi s přístroji, které byly v letech 2016-2017 na trhu.

5.1. Z pojmů a terminologie

Na tomto místě proto pokládáme, i s ohledem na další text, který tomuto tématu věnujeme, za potřebné upozornit na odlišný význam dvou výrazů, a to pojmu *přístupnost* a *dostupnost*, které v textu této publikace používáme.

Přístupnost (v angličtině *accessibility*) je výraz, který se používá v technických normách a odborné literatuře a který znamená vlastnost výrobků, systémů, služeb, prostředí a vybavení,

jak a v jaké míře mohou být používány lidmi s nejširším rozsahem vlastností a schopností a tedy i včetně a právě se zdůrazněním zahrnutí i osob s omezenou schopností např. orientace, aby bylo dosaženo stanoveného cíle při používání příslušného výrobku, systému, služby, prostředí či vybavení v takto specifikovaném kontextu.

Oproti tomu pojem dostupnost používáme pro vyjádření skutečnosti, že daný výrobek, systém, služba, prostředí či vybavení fyzicky existují a že jsou nějakým způsobem spotřebiteli dosažitelné, a tedy uživateli dostupné.

V daném kontextu je tedy hledaná informace dostupná na webu příslušné instituce, ale tento web může nebo nemusí zajistit *přístupnost* vystavených informací i pro nevidomé nebo neslyšící osoby, apod.

5.2. Titulkování a technické normy

V textu výše jsme již uváděli odkaz na evropskou směrnici 2014/53/EU - **Směrnice RED**, která **obsahuje i** (základní) **požadavek, aby bylo používání rádiových zařízení usnadněno i zdravotně postiženým uživatelům.**

Ve vztahu k titulkování televizních pořadů je přitom nástrojem pro naplnění tohoto požadavku převzatá evropská norma ČSN ETSI EN 300 743 V1.5.1 - Digital Video Broadcasting (DVB) Subtitling system, a některé další, které dosud bohužel nebyly ÚNMZ přeloženy do českého jazyka.

V průběhu konzultací k tomuto tématu jsme nastolili otázku, zda se v této problematice jedná o dva odlišné nástroje – a tedy o titulky obecně a specificky

o titulky pro neslyšící. V principu se ale jedná o jeden nástroj, a to o titulky s různými možnostmi obsluhy.

Běžná nabídka nastavení (obsluhy) titulků u zařízení dostupných na trhu:

- Volba jazyka titulků
- Zapnutí / vypnutí titulků

Požadavky neslyšících na dostupnost nastavení titulků jsou přitom následující:

- Volba velikosti titulků
- Volba barvy titulků
- Zajištění české diakritiky
- Doprovodné titulkování (jako jsou např. komentáře: někdo klepe na dveře, ženský hlas za dveřmi zvoní telefon, apod.)

Podle vyjádření odborníků by neměl být zásadní problém s dostupností titulků v přístrojích (TV přístroje a set-

-top boxy). Problém nastává s dostupností a nastavením obsluhy a volby titulků, které mohou být pro neslyšící velmi podstatné (resp. s dostupností menu pro takové nastavení).

Nejde ale jen o to, aby menu pro obsluhu titulků bylo součástí nabídky výrobců přístrojů pro příjem DVB-T2. Stejně důležité nebo možná i důležitější bude (protože údajně žádný hardware dosud neměl problém zprostředkovat titulkování v produktu, který přijal od operátora), aby titulkování bylo v ČR součástí i přenášeného zemského digitálního vysílání. Pokud bude titulkování součástí nabídky od výrobců přístrojů a druhotně ho zajistí i operátor příslušného vysílání, nebude ani přístupnost HD a Ultra HD vysílání (vysílání ve vysokém rozlišení nebo v rozlišení 4K) pro neslyšící osoby ohrožena.

5.3. Přístupnost vysílání pro neslyšící a operátor

Dostupnost titulků je totiž výrazně ovlivněna nejen dostupnými přístroji a možnostmi jejich nastavení, ale i výstupem operátora vysílání – a tedy přenosem signálu.

Jak jsme uvedli výše, titulky a jejich nastavení lze často zvolit a upravit přímo v TV přijímači. Někdy, ale to spíše výjimečně, je pro úpravu titulků určeno i přímo tlačítko dálkového ovladače, většinou je ale nutné obsluhovat titulky přes menu. Za vhodné řešení se také považuje nastavení přes aplikaci TXT od operátora, kde je (většinou na str. 888) variace nabídek pro titulkování, ale tyto aplikace se již u DVB-T2 vysílání na rozdíl od vysílání v „obyčejné kvalitě“ nevyskytují.

Nezbývá nám proto než apelovat nejen na výrobce, ale i provozovatele DVB-T2 vysílání (operátory), aby v novém formátu vyšli vstříc vzneseným požadavkům od neslyšících a aby zajistili přístupnost tohoto vysílání v souladu s evropskou Směrnicí RED i pro tuto skupinu obyvatel.

6. TELEVIZOR JAKO NOVÉ MÉDIUM

Většina lidí vnímá TV vysílání jako již tradiční zdroj informací a zábavy a s postupným přechodem (od analogového) na digitální vysílání jsme svědky i značného rozšíření nabídky programů a televizních pořadů. Více než kdy jindy tak máme možnost sledovat specializovaná vysílání zaměřená nejen

na zpravodajství, ale i na sport, hudbu, děti, domácí mazlíčky nebo vaření apod.

Výhodnost nových technologií byla zdůrazněna již ve vztahu k použití internetového připojení pro zaručený bezproblémový příjem TV signálu, ale možná si neuvědomujeme ještě tak úplně, jaké další výhody nám nové technologie přináší. Některé z nich spojené s rozvojem a zavedením nového standardu bychom rádi zmínili zde.

6.1. Červené tlačítko

Červené tlačítko bylo spojeno zejména ve filmech s nějakými problémy. U digitální televize ale má význam úplně opačný – přináší nové funkce a obsah, který by se jinak na naší obrazovku nevešel.

Dříve výběr televizních stanic doplňoval teletext a ani dnes si moderní televize jen s nabídkou vysílaných kanálů nevystačí. Kromě informací a zábavy tak dnes televizor přináší divákovi i možnosti, které jsou jako např. u platformy HbbTV (z anglického pojmu *Hybrid Broadcast Broadband TV*) omezeny v podstatě jen hranicemi našeho připojení k internetu. Takzvané hybridní televizní vysílání, jehož symbolem se právě podle barvy tlačítka na dálkovém ovladači stalo červené tlačítko, kombinuje data z pozemního vysílání a z internetu a oba kanály spojuje a vhodně je doplňuje.

Můžete si tak i během filmu přečíst něco o hercích, pouštět pořady, které má kanál v digitálním archivu (např. oblíbený seriál nebo sportovní utkání apod.), účastnit se soutěže nebo dále

pracovat s kontextem aktuálního vysílání.

Na tomto místě je proto vhodné si vysvětlit i ještě dva další pojmy. Tzv. *Smart TV* je chytrá televize, která umožňuje instalaci aplikací, a toto označení se vžil díky podobnosti takové televize s chytrými telefony. Naproti tomu hybridní televize je „jen“ standard, jak prezentovat internetový obsah v podobě použitelné pro televizi. Platí sice, že *Smart TV* většinou *HbbTV* podporuje (ať už ve výchozím nastavení, nebo po instalaci příslušné aplikace), ale rovnítko mezi oba termíny klást nejde. To, co mají ale společného a co je bezprostředně spojuje, je spojení obou s internetem.

6.2. Televize a nakupování

S rozšířením nového formátu digitálního vysílání, o kterém v této publikaci pojednáváme, proto budeme mít i víc než kdykoli předtím možnost spotřebovávat. A nejedná se jen o možnost pustit si např. film, který bychom rádi viděli, ze zpoplatněné videotéky anebo opět za cenu stanovenou operátorem shlédnout sportovní přenosy, které nejsou ve veřejně šířených kanálech dostupné, či o možnost zpřístupnit našim dětem další interaktivní obsah (ať už hry nebo výukové pořady).

Díky rozvoji DVB-T2 budeme mít nově i v případě televize mnohem větší možnost vybrat si např. ze zpravodajství jen reportáže k jednomu tématu, které nás bude zajímat, a díky nástupu kreativní reklamy, která pracuje především s kontextem sledovaných pořadů, si budeme moci o jednotlivých produk-

tech, o které se zajímáme nebo které uvidíme v reklamě, vyhledat více informací nebo si je budeme moci i rovnou koupit.

Prostřednictvím zahájené nové éry digitálního vysílání se tak proměňuje i televize jako médium, a to, co bylo až dosud doménou nákupů především na internetu, se s rozvojem nových technologií dostane bezprostředně i na naše obrazovky. Zda si ale budeme moci z pohodlí křesla nebo gauče u televize objednat i taxi či pizzu, kterou uvidíme, a zda tak budeme moci činit všichni, ale nezáleží jen na nás.

Jak jsme již uvedli, zavedením DVB-T2 se otevře velký prostor pro další rozvoj vysokorychlostního internetu, a jak bude využit, záleží i na státních úřadech a operátorech televizního vysílání.

O AUTORECH

Ing. Libor Dupal, potravinářský technolog (VŠCHT) s praxí mj. v České obchodní inspekci a zejména v Úřadě pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, kde v pozici ředitele mezinárodních vztahů koordinoval přípravu na vstup ČR do Evropské unie v oblasti volného pohybu zboží. Od roku 2002 pracuje ve vrcholných funkcích Sdružení českých spotřebitelů. Mezi oblasti jeho profesního zaměření patří samozřejmě kvalita a bezpečnost potravin, ale také bezpečnost dětských hřišť, zdravotní nezávadnost dětské obuvi, či životnost výrobků. Dlouhodobě prosazuje hlubší zohled-

nění zájmů spotřebitelů ve standardizaci. Je statutárním ředitelem Kabinetu pro standardizaci, o.p.s.

Mgr. Viktor Vodička (*1975), právník a ředitel Sdružení českých spotřebitelů. Jeho předchozí aktivity zahrnují: hodnocení dopadů regulace (RIA) v oblastech obrany, zadávání veřejných zakázek, energetiky, dopravy a práv spotřebitelů (2014-2016), financování exportu a metodika rozvoje malého a středního podnikání (2010-2014), koordinace programů vnější pomoci EU (2005-2010), koordinace projektů obnovy Iráku (2003-2005) a přejímání práva EU se zvláštním zřetelem na vnitřní trh EU (2000-2003). V minulosti působil i jako chargé d'affaires a.i. pro Kuvajt a Katar či jako zástupce ředitele odboru mezinárodního práva na MPO ČR. Je ženatý a má čtyři děti.

Edice PRŮVODCE SPOTŘEBITELE

(vybrané tituly posledních let)

Televizor a nová éra digitálního vysílání (2018), Dupal, Vodička
Životnost výrobků - plus pro naši spotřebu i životní prostředí (2018), Vodička
Spotřebitelské desatero pro výběr kvalitní potraviny (2018), Dupal, Michalová
Prosím a kolik mě to bude stát ročně? (2018), Šmejkal, Vodička
Nové platební prostředky: Umíme je využívat? Známe rizika? (2017), Klufa, Vodička
Kosmetické přípravky (2017), Čížková

Naše dluhy a jejich dopady - Následky nepromyšlených půjček (2017), Kortusová

Domácí chemie – rady pro spotřebitele (2016), Trávníčková
Jak se bránit nekalým praktikám podomních prodejců? (2016), Mázdrová
Jak nenakupovat zajíce v pytli (2016), Mázdrová, Bergmannová
Babi, dědo, nenechte se okrást (2016), Mázdrová, Bergmannová
Jak nespadnout do dluhové pasti, aneb Podepsat můžeš, přechíst musíš! (2015), Šmejkal
Manuál rizikových vztahů (2014), Bonková
Jak postupovat při nákupu a reklamaci (2014), Machan, Krejcar
Jak nespadnout do dluhové pasti (2013), Hůle
Označení CE – pro koho, proč, jak ... (2013), Dupal

O všechny naše publikace v této Edici nás můžete požádat na naší adrese nebo jsou pro vás a pro vaše osobní potřeby k dispozici na adrese <https://www.konzument.cz/publikace/pruvodce-spotrebitele.php> i v elektronické podobě.

... barevný svět v tisku

GARAMON
vydavatelství a tiskárna

knihy • prospekty
• katalogy • brožury
• plakáty • kalendáře
• výroční zprávy
• korespondenční
materiály • úřední
tiskoviny • noviny • časopisy
• další polygrafické výrobky

GARAMON s.r.o.
Wonkova 432
500 02 Hradec Králové

tel./fax: 495 217 101
e-mail: garamon@garamon.cz
www.garamon.cz

**Ve spolupráci s Magistrátem vydáváme každý týden
informační zpravodaj města Hradec Králové Radnice,
do kterého zajišťujeme příjem inzerce.**

Radnice - příjem inzerce
tel.: 495 499 086
mobil: 603 234 459
e-mail: radnice@garamon.cz

Český institut pro akreditaci, o.p.s.
„Accredo – dávám důvěru“

Olšanská 54/3, 130 00 Praha 3, tel.: +420 272 096 222, fax: +420 272 096 221, mail: cai.cz, www.cai.cz

Zabezpečujeme akreditaci pro:

- ▶ zkušební laboratoře;
- ▶ zdravotnické laboratoře;
- ▶ kalibrační laboratoře;
- ▶ certifikační orgány provádějící certifikaci: produktů, systémů managementu, osob;
- ▶ inspekční orgány;
- ▶ environmentální ověřovatele programů EMAS;
- ▶ poskytovatele zkoušení způsobilosti.

Přínos akreditace:

- ▶ jistota zákazníka v deklarovanou kvalitu nabídky akreditovaných subjektů;
- ▶ trvalý rozvoj systému kvality v akreditovaných subjektech podporovaný;
- ▶ pravidelným dozorem nad dodržováním akreditačních kritérií;
- ▶ neustálé zvyšování kvality služeb, růst dovedností personálu a lepší technické zabezpečení činnosti akreditovaných subjektů;
- ▶ akreditace je v některých případech nutná podmínka k autorizaci;
- ▶ ekonomický efekt, a to jak z pohledu akreditovaných subjektů a jejich zákazníků, tak i z pohledu ochrany veřejného zájmu;
- ▶ zjednodušený přístup na trhy.

SDRUŽENÍ ČESKÝCH
SPOTŘEBITELŮ, Z. Ú.
CZECH CONSUMER
ASSOCIATION
www.konzument.cz

PUBLIKACE SDRUŽENÍ ČESKÝCH SPOTŘEBITELŮ

TELEVIZOR A NOVÁ ÉRA DIGITÁLNÍHO VYSÍLÁNÍ, edice Průvodce spotřebitele, svazek č. 37,
1. vydání, autor © Ing. Libor Dupal, Mgr. Viktor Vodička, předmluva © Mgr. Viktor Vodička,
vydalo © Sdružení českých spotřebitelů, z. ú., prosinec 2018. Obálka a grafická úprava
Kateřina Tomášková. Vytiskla tiskárna Garamon, s. r. o.

ISBN 978-80-87719-70-1 (Sdružení českých spotřebitelů, z. ú.)

SDRUŽENÍ ČESKÝCH
SPOTŘEBITELŮ, Z. Ú.
CZECH CONSUMER
ASSOCIATION
www.konzument.cz

Sdružení českých spotřebitelů, z. ú.
Pod Altánem 99/103
100 00 Praha 10 – Strašnice
Tel.: +420 261 263 574
E-mail: spotrebitel@regio.cz
www.konzument.cz

